

Raadsmededeling openbaar

Nummer : 69-2022
Datum : 2 mei 2022
B&W datum : 3 mei 2022
Beh. Ambtenaar : W. van Dijk
Portefeuillehouder : mr. A.B. Stapelkamp
Onderwerp : Beantwoording vragen fracties over de kaders begroting 2023-2026

Aanleiding:

Op 17 mei 2022 staan de voorlopige kaders voor de begroting 2023-2026 in de Oordeelsvormende vergadering geagendeerd. Door drie fracties zijn hierover vragen gesteld die via deze mededeling beantwoord worden.

Inhoud mededeling:

D66

1. In paragraaf 5 'Aanpak begroting 2023' wordt niets gezegd over hoe het beleidsterrein duurzaamheid en klimaat in de begroting wordt opgenomen. Omdat dit beleidsterrein zeer sterk in ontwikkeling is, is het doortrekken en indiceren van bestaande budgetten waarschijnlijk niet voldoende. Kan het college hierop een toelichting geven?

-> Antwoord: In het begin van het voorstel is te lezen dat o.a. duurzaamheid en klimaat belangrijke thema's zijn welke mogelijk ook een doorwerking hebben in de komende jaren. De uitkomst hiervan is echter afhankelijk van het doorlopen proces en het uiteindelijk concretiseren van de uiteindelijke maatregelen. De uitkomst van het proces en de concrete maatregelen zijn onderhevig aan verschillende onzekere factoren en daarom is het niet wenselijk om dergelijke thema's als uitgangspunt mee te nemen onder paragraaf 5. Via de P&C cyclus worden de bestaande budgetten constant herijkt.

2. Ook komt die andere grote opgave Wonen (incl. infrastructuur en bereikbaarheid) niet nadrukkelijk apart terug in paragraaf 5, terwijl dat naast WMO (en Jeugdzorg) en Duurzaamheid (met klimaat, natuur, biodiversiteit en circulariteit) de derde grote opgave is voor de komende jaren. Kan het college ook hierop een toelichting geven waarom daarvoor is gekozen?

-> Antwoord: Zie hiervoor het de beantwoording op vraag 1.

3. In hoeverre zijn in deze voorlopige kaders 2023-2026 eventuele tegenvallers (in benodigde extra formatie) voor de implementatie Jeugdhulp en WMO meegenomen?

-> Antwoord: Deze zijn hier niet in meegenomen.

VVD

4. Met welke ontwikkelingen worden rekening gehouden om te komen tot uitbreiding van bedrijventerreinen?

-> Antwoord: We gaan uit van een integrale ruimtelijke afweging waarbij rekening wordt gehouden met (provinciaal, regionaal en gemeentelijk) beleid op andere thema's als energietransitie, klimaatadaptatie, wonen en mobiliteit. Daarnaast kijken we naar het toekomstbestendig maken van het bedrijventerrein met als uitgangspunt het realiseren van een duurzame inrichting van werklocaties. Niet alleen wat betreft fysiek-ruimtelijke en sociaaleconomische aspecten maar met name ook wat betreft aspecten binnen het thema Duurzaam & Gezond.

5. De burgers en ondernemers worden geconfronteerd met stijgende lasten. Ook op gemeentelijke begroting zal dit zijn weerslag gaan hebben. Veel vanwege de inflatie en energiekosten die hoog zijn. De corona heeft zijn weerslag gehad op gezondheid en vermogens van sommige bedrijven en daarbij is de arbeidsmarkt verstoord. Veel redenen om te laten meewegen bij het bepalen van de WOZ en andere gemeentelijke belastingen. Dit moet geen sluitpost zijn in de nieuwe begroting. Kan dit ook in de uitgangspunten voor de volgende begroting worden opgenomen en op welke wijze zou dit geformuleerd moeten worden?

-> Antwoord: Veruit het grootste deel van de gemeentelijke inkomsten komen van de Rijksoverheid. De algemene belastingen zoals de OZB zijn daarop een aanvulling en stelt een gemeente in staat om een gedeelte van de taken te bekostigen. De OZB draagt daarmee bij aan het voorzieningenniveau. Hoewel in de algemene opinie vaak als zodanig genoemd is de OZB geen sluitpost. Het is een wezenlijk onderdeel van het gemeentelijk beleid en onderdeel van de lokale woonlasten. Wanneer er op basis van harde cijfers tekorten zouden ontstaan, vereist dat een brede aanpak, waarvan naast alle bezuinigingen de OZB dan een onderdeel vormt.

BBB-HMV

6. Waarom worden er geen smart geformuleerde vragen eisen/doelstellingen aan de begroting en jaarresultaten gesteld. Dit aan de hand van de punten waar de provincie de gemeente op beoordeeld.

-> Antwoord: Omdat die checklist er eenvoudig niet is. Wel hanteert de provincie een aantal kengetallen (zie bijgaand oordeel provincie over de begroting 2022). Algemeen gesteld geeft de provincie haar oordeel met name op de vraag in hoeverre een begroting realistisch sluitend is. Of voor het komende jaar, ingeval dat niet zo is, dat deze structureel weer op orde komt. De provinciale toezichthouder heeft verder altijd verdiepende vragen over de opzet en financiële inhoud van de begroting.

7. Kan de gemeente een overzicht creëren met de historische resultaten (bij voorkeur 5 jaar) en de prognose naast elkaar?

-> Antwoord: In overeenstemming met het gevraagde schema zie hierna:

	Werkelijk					Gemiddelde	Begroot (laatste stand conform Najaarsnota 2021)			
	2017	2018	2019	2020	2021 (voorlopig)		2022	2023	2024	2025
Baten										
Programma 1 Bestuur, Advies en Ruimtelijke Ontwikkeling	1.048	1.049	701	0	0	560	0	0	0	0
Programma 2 Onze Leefomgeving	4.532	5.039	5.802	0	0	3.075	0	0	0	0
Programma 3 Mens en Samenleving	7.021	5.921	5.238	0	0	3.636	0	0	0	0
Programma 4 De Klant	505	476	315	0	0	259	0	0	0	0
Programma 5 Informatie en registratie	4.685	4.828	5.071	0	0	2.917	0	0	0	0
Programma 6 Financiën en Vastgoed	46.806	52.268	49.995	0	0	29.814	0	0	0	0
Programma 1 Ruimte	0	0	0	7.958	9.273	3.446	6.091	5.220	5.220	5.220
Programma 2 Sociaal Domein	0	0	0	7.879	6.764	2.929	5.335	5.670	5.649	5.648
Programma 3 Bedrijfsvoering	0	0	0	54.662	58.639	22.660	58.391	53.340	53.281	53.136
Totaal baten	64.597	69.581	67.122	70.499	74.676	69.295	69.817	64.230	64.150	64.004
Lasten										
Programma 1 Bestuur, Advies en Ruimtelijke Ontwikkeling	7.300	6.971	8.361	0	0	4.526	0	0	0	0
Programma 2 Onze Leefomgeving	8.721	9.232	11.167	0	0	5.824	0	0	0	0
Programma 3 Mens en Samenleving	36.142	35.665	35.692	0	0	21.500	0	0	0	0
Programma 4 De Klant	924	983	907	0	0	563	0	0	0	0
Programma 5 Informatie en registratie	2.813	2.923	3.030	0	0	1.753	0	0	0	0
Programma 6 Financiën en Vastgoed	8.306	13.390	9.267	0	0	6.193	0	0	0	0
Programma 1 Ruimte	0	0	0	14.506	17.375	6.376	14.285	11.998	12.123	12.416
Programma 2 Sociaal Domein	0	0	0	43.846	42.460	17.261	43.075	42.030	42.143	42.264
Programma 3 Bedrijfsvoering	0	0	0	11.726	12.088	4.763	12.030	11.728	11.872	11.558
Totaal Lasten	64.206	69.164	68.424	70.078	71.923	68.759	69.390	65.756	66.138	66.238
Begrotingssaldo / Rekeningsaldo	391	417	-1.302	421	2.753	536	427	-1.526	-1.988	-2.234

8. Is het mogelijk om een benchmark erin te zetten met andere gemeentes (dit per boekregel, absoluut, per inwoner, oppervlakte en per FTE)?

-> Antwoord: Het is voor ons niet mogelijk om een benchmark toe te voegen aan bovenstaand bijgevoegd overzicht, omdat we niet over die gegevens beschikken. Wel kunnen we u verwijzen naar de benchmark Gemeentefinanciën Aalten gemaakt door It's Public:

<https://www.itspublic.nl/benchmark-gemeentefinancien/>

In deze benchmark worden de gemeentelijke inkomsten en uitgaven per cluster en taakveld met elkaar vergeleken. Ook worden deze vergeleken met het landelijk gemiddelde en het gemiddelde van gemeenten met een vergelijkbare omvang (in aantal inwoners).

Ook de volgende website <https://www.waarstaatjegemeente.nl/> geeft cijfers over alle Nederlandse gemeenten op alle belangrijke beleidsterreinen met dashboards om gemeenten te vergelijken.

9. Naar ons idee wordt een erg afwachtende houding ingenomen omtrent het bekend maken van de nieuwe vergoedingen uit Den Haag. Kan de Gemeente hier niet beter op voorbereid zijn?

-> Antwoord: Dat zouden wij ook graag willen, maar dat kan dus helaas niet.

10. Is het op voorhand uitsluiten van bezuinigingen niet voorbarig?

-> Antwoord: Er wordt op voorhand gesteld te wachten met bezuinigen totdat er duidelijkheid is over de daadwerkelijke budgetten. Dat sluit niet uit dat er wanneer die bekend zijn er afhankelijk van de uitkomst wel bezuinigd moet worden.

11. Waarom wordt er niet nu al nagedacht over mogelijke bezuinigingen zodat juist ook de sociale effecten hiervan in kaart kunnen worden gebracht?

-> Antwoord: Omdat nu niet bekend is welke impact mogelijke bezuinigingen gaan hebben en dus ook de hoogte daarvan niet bekend is. Misschien hoeft er niet eens bezuinigd te worden. Het nu al in kaart brengen van diverse scenario's kost capaciteit die momenteel voor andere zaken wordt ingezet.

12. Waarom houdt de gemeente geen extra buffer aan in de begroting voor incidentele gebeurtenissen zoals corona, oorlog Oekraïne en de veranderende vergoeding vanuit Den Haag?

-> Antwoord: Die buffer zit niet in de begroting, naast de standaard post onvoorzien van € 200.000 per jaar. Mochten er vanwege concretisering van risico's dan ook tekorten ontstaan dan moet dekking worden gezocht in de algemene reserve.

13. Is het reëel gezien de huidige inflatie om ook de eerste 2 jaar met gemiddelde indexering te rekenen in de prognose?

-> Antwoord: Waarop de in de vraag verwoorde eerste 2 jaar gemiddelde indexering berust, is ons niet duidelijk. Voorgesteld wordt om louter het volgende jaar (2023) te indexeren volgens, in overeenstemming met de bestaande systematiek op basis van de indices uit de meicirculaire 2022 voor het jaar 2023. Mocht de indexering daarvan achteraf te veel mee- of tegenvallen, kan er altijd nog een begrotingswijziging plaatsvinden.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:
Brief beoordeling provincie begroting 2022

Besluit

GEMEENTE AALTEN

Datum: 14 FEB. 2022

Zaaknummer: 2121088285

Datum

10 februari 2022

Zaaknummer

2021-005980

Onderwerp

Begroting 2022

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl

Blad

1 van 4

De raad van de gemeente Aalten
Postbus 119
7120 AC AALTEN

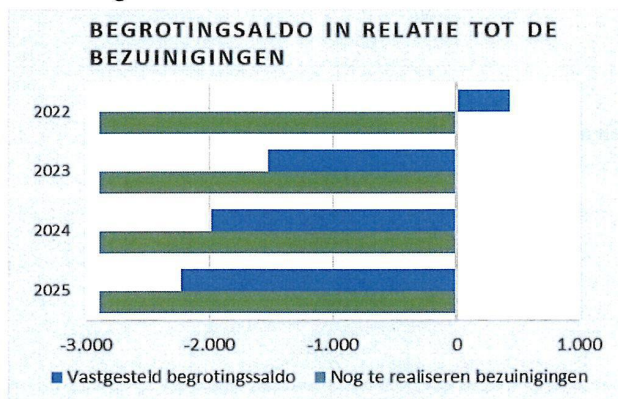
Geachte leden van de raad,

Wij hebben uw begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025 ontvangen en beoordeeld. Met deze brief informeren wij u over de vorm van financieel toezicht die in 2022 voor uw gemeente van toepassing is. Waar nodig geven wij u enkele aandachtspunten mee. In de bijlage bij deze brief lichten wij deze aandachtspunten nader toe.

Beoordeling begroting en toezichtvorm

De begroting 2022 is naar ons oordeel structureel en reëel in evenwicht. Dit betekent dat uw begroting 2022 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van ons college behoeven en uw gemeente in 2022 onder repressief toezicht van de provincie staat. Dit is de reguliere vorm van toezicht.

Toelichting

In de grafiek hieronder ziet u het verloop van de saldi van uw (meerjaren-) begroting in relatie tot de bezuinigingen. De blauwe kolommen geven de saldi in de begroting weer die door u zijn vastgesteld. De groene kolommen laten de jaarlijks nog te realiseren bezuinigingen zien. Uit de grafiek is te herleiden dat alleen het begrotingsjaar 2022 een positief saldo heeft, maar alleen in het geval

als bijna alle bezuinigingen gerealiseerd worden. De jaren daarna laten een negatief beeld zien, ondanks de bezuinigingen. De realisatie van bezuinigingen is daarom fundamenteel van belang en

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

provincie
Gelderland

Datum
10 februari 2022

Zaaknummer
2021-005980

Blad
2 van 4

als deze niet gedurende het komende jaar gedeeltelijk niet haalbaar blijken te zijn, dan verslechtert het financieel perspectief.

Aandachtspunt(en) en motivering

Naar aanleiding van onze analyse van uw begroting geven wij het volgende aandachtspunt aan u mee:

- Paragraaf bezuinigingsmaatregelen

In de bijlage bij deze brief vindt u een nadere toelichting. Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te informeren.

Meer informatie?

Heeft u vragen over de inhoud van deze brief of over ons financieel toezicht? Graag geven wij op uw uitnodiging een nadere toelichting of presentatie. Neem hiervoor contact op met uw adviseur gemeentefinanciën via het provincieloket, telefoonnummer 026 359 99 99.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van uw plannen en ambities voor het komende jaar!

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Gelderland

John Berends
Commissaris van de Koning

Miriam Nienhuis-van Doremaele
Secretaris

Voor deze beoordeling geldt:

- Gemeentewet, artikel 189 en artikel 203

Afschrift:

Het college van B&W van de gemeente Aalten, postbus 119, 7120 AC AALTEN

Datum

10 februari 2022

Zaaknummer

2021-005980

Blad

3 van 4

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na dagtekening van dit besluit bezwaar maken. Richt uw bezwaarschrift aan: Gedeputeerde Staten, secretariaat Commissie rechtsbescherming, Postbus 9090, 6800 GX Arnhem. Graag 'bezwaarschrift' vermelden op de envelop en op de brief.

U kunt uw bezwaarschrift ook elektronisch indienen op het portaal Rechtsbescherming. Hiervoor gebruikt u DigiD, eHerkenning of eIDAS.

Meer informatie vindt u op www.gelderland.nl/bezwaren en bij het Provincieloket 026 359 99 99.

Als u een bezwaarschrift indient, kunt u bij de rechter een verzoek indienen voor een voorlopige voorziening. Zie www.rechtspraak.nl.

Datum
10 februari 2022

Zaaknummer
2021-005980

Blad
4 van 4

Bijlage

Aandachtspunten naar aanleiding van uw begroting 2022

Paragraaf bezuinigingsmaatregelen

Bezuinigingsmaatregelen moeten haalbaar en hard zijn om door ons als een reëel dekkingsmiddel te kunnen worden aangemerkt. Daarmee bedoelen wij dat u aannemelijk maakt dat er voldoende zekerheid bestaat dat de maatregelen tijdig en volledig gerealiseerd zullen worden. Hiervoor is het van belang dat deze transparant en reëel zijn onderbouwd. Vanwege dat belang adviseren wij u de opgenomen taakstellingen nader toe te lichten en de ontwikkeling te monitoren in een aparte paragraaf in de begroting. Daarmee krijgt u in één oogopslag een duidelijk beeld van alle bezuinigingsmaatregelen, taakstellingen en stelposten. Ook ziet u direct welke taakstellingen nog open staan in uw begroting en meerjarenraming. Dit geeft u, maar ook ons, beter inzicht in uw financiële positie.

Risicobeoordeling van uw financiële positie

Wij hebben een risicobeoordeling gemaakt van de financiële positie van uw gemeente op basis van de financiële kengetallen. Deze sluiten aan bij de zogeheten 'signaleringswaarden' die afkomstig zijn uit onder meer de stresstest voor 100.000+ gemeenten.

In onderstaande tabel ziet u de kengetallen voor uw gemeente. De waarden zijn ingedeeld in de categorieën A, B en C. Categorie A is het minst risicovol en categorie C het meest risicovol. De corresponderende categorieën van uw gemeente zijn gekleurd weergegeven.

Kengetal	Gelders gemiddelde 2022	Waarde Aalten	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1. Netto schuldquote	66%	45%	<90%	90-130%	>130%
2. Netto schuldquote gecorrigeerd	58%	42%	<90%	90-130%	>130%
3. Solvabiliteitsratio	30%	28%	>50%	20-50%	<20%
4. Grondexploitatie	7%	1%	<20%	20-35%	>35%
5a. Structurele exploitatieruimte Begr	0,93%	0,60%	Begr en MJR	Begr of MJR	Begr en MJR
5b. Structurele exploitatieruimte MJR	0,35%	-4,70%	> 0%	> 0%	< 0%
6. Belastingcapaciteit	103%	75%	<95%	95-105%	>105%
7. Weerstandsvermogen	2,2	1,7	> 1,0	0,8 - 1,0	< 0,8

Vragen BBB-HMV omtrent vaststellen van de voorlopige kaders Begroting 2023-2026

Na het lezen van het collegebesluit Voorlopige kaders begroting 2023-2026 zijn bij ons de volgende vragen naar boven gekomen:

- Waarom worden er geen smart geformuleerde vragen eisen/doelstellingen aan de begroting en jaarresultaten gesteld. Dit aan de hand van de punten waar de provincie de gemeente op beoordeeld.
- Kan de gemeente een overzicht creëren met de historische resultaten (bij voorkeur 5 jaar) en de prognose naast elkaar? (zie figuur hieronder ter verduidelijking hoe we dit voor ons zien)

	jaar resultaten								prognose				
	2017	2018	2019	2020	2021	5 jaars gemiddelde	benchmark	prognose 2022	realisatie 2022	2023	2024	2025	2026
baten													
1													
2													
3													
kosten													
1													
2													
3													

- Is het mogelijk om een benchmarkt er in te zetten met andere gemeentes (dit per boekregel, absoluut, per inwoner, oppervlakte en per FTE)?
- Naar ons idee wordt een erg afwachtende houding ingenomen omtrent het bekend maken van de nieuwe vergoedingen uit Den Haag. Kan de Gemeente hier niet beter op voorbereid zijn?
- Is het op voorhand uitsluiten van bezuinigingen niet voorbaardig?
- Waarom wordt er niet nu al nagedacht over mogelijke bezuinigingen zodat juist ook de sociale effecten hiervan in kaart kunnen worden gebracht?
- Waarom houdt de Gemeente geen extra buffer aan in de Begroting voor incidentele gebeurtenissen zoals corona, oorlog Oekraïne en de veranderende vergoeding vanuit Den Haag?
- Is het reëel gezien de huidige inflatie om ook de eerste 2 jaar met gemiddelde indexering te rekenen in de prognose?

Fractie D66

Schriftelijke vragen Voorlopige kaders begroting 2023-2026

1. In paragraaf 5 'Aanpak begroting 2023' wordt niets gezegd over hoe het beleidsterrein duurzaamheid en klimaat in de begroting wordt opgenomen. Omdat dit beleidsterrein zeer sterk in ontwikkeling is, is het doortrekken en indiceren van bestaande budgetten waarschijnlijk niet voldoende. Kan het college hierop een toelichting geven?
2. Ook komt die andere grote opgave Wonen (incl. infrastructuur en bereikbaarheid) niet nadrukkelijk apart terug in paragraaf 5, terwijl dat naast WMO (en Jeugdzorg) en Duurzaamheid (met klimaat, natuur, biodiversiteit en circulariteit) de derde grote opgave is voor de komende jaren. Kan het college ook hierop een toelichting geven waarom daarvoor is gekozen?
3. In hoeverre zijn in deze voorlopige kaders 2023-2026 eventuele tegenvallers (in benodigde extra formatie) voor de implementatie Jeugdhulp en WMO meegenomen?

Vragen VVD fractie	Voorstel tot vaststelling van de voorlopige kaders voor de begroting 2023-2026
<i>Vragen</i>	
1.	Met welke ontwikkelingen worden rekening gehouden om te komen tot uitbreiding van bedrijventerreinen?
2.	De burgers en ondernemers worden geconfronteerd met stijgende lasten. Ook op gemeentelijke begroting zal dit zijn weerslag gaan hebben. Veel vanwege de inflatie en energiekosten die hoog zijn. De corona heeft zijn weerslag gehad op gezondheid en vermogens van sommige bedrijven en daarbij is de arbeidsmarkt verstoord. Veel redenen om te laten meewegen bij het bepalen van de WOZ en andere gemeentelijke belastingen. Dit moet geen sluitpost zijn in de nieuwe begroting. Kan dit ook in de uitgangspunten voor de volgende begroting worden opgenomen en op welke wijze zou dit geformuleerd moeten worden?